

บทวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทพยาบาลอาชีวอนามัย ของพยาบาลในสถานประกอบการเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

กรรณก นาเครือ*

วันเพ็ญ แก้วปาน** สุรินทร์ กลัมพากร*** จุฑาธิป ศิลบุตร****

บทคัดย่อ

การปฏิบัติงานตามบทบาทพยาบาลอาชีวอนามัยมีหลายปัจจัยที่ระดับบุคคล และองค์กรในการทำงานเพื่อให้พนักงานในสถานประกอบการมีสุขภาพดี เพิ่มผลผลิตในการทำงาน และลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทพยาบาลอาชีวอนามัยของพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลที่ทำงานในสถานประกอบการที่มีพนักงานตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป จำนวน 134 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามแบบตอบด้วยตนเองทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต วิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าไค-สแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา (ร้อยละ 44.8) มีการปฏิบัติงานตามบทบาทพยาบาลอาชีวอนามัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคล ระดับการศึกษา การได้รับการอบรมด้านการพยาบาลอาชีวอนามัย ลักษณะงาน รูปแบบการทำงาน ความยากง่ายของงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านกายภาพ เคมี จิตสังคม และการรับรู้บทบาทพยาบาลอาชีวอนามัย มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทพยาบาลอาชีวอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน พบว่า การอบรมด้านการพยาบาลอาชีวอนามัย สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านกายภาพ เคมี จิตสังคม และการรับรู้บทบาทพยาบาลอาชีวอนามัย สามารถร่วมกันทำนายการปฏิบัติงานตามบทบาทพยาบาลอาชีวอนามัยได้ ร้อยละ 34.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารสถานประกอบการในด้านการเสริมสร้าง สนับสนุนให้พยาบาลอาชีวอนามัยมีการปฏิบัติงานตามบทบาทเพิ่มขึ้น โดยมีการมอบหมายงานที่ชัดเจน สนับสนุนโอกาสในการอบรมเพิ่มเติม และพิจารณาให้ค่าตอบแทนเหมาะสมกับภาระงาน อีกทั้งรณรงค์ทราบดีวิชาชีพควรระบุบทบาทพยาบาลในสถานประกอบการให้ชัดเจน

คำสำคัญ: การปฏิบัติงาน/ บทบาท/ พยาบาลอาชีวอนามัย

*นักศึกษาลัทธิสุตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**ผู้รับผิดชอบหลัก รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

***รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาชีวสถิติ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Role Performance Factors of Occupational Health Nurses in Industrial Estates of Thailand

Kornkanok Nakhrua*

Wonpen Kaewpan** Surintorn Kalampakorn*** Jutatip Sillabutra****

ABSTRACT

There are both personal and the organizational factors important to occupational health nursing performance. Ensuring performance involves keeping employees healthy, increasing productivity and reducing healthcare costs. This study uses a cross-sectional survey to examine the factors related to role performance of occupational health nurses. The sample consisted of 134 occupational health nurses working in establishments having more than 200 workers located in industrial estates in the eastern region of Thailand. A self-administered questionnaire was mailed to the subjects for data collection. Data were analyzed using descriptive statistics, chi-square, Pearson's product moment correlation coefficient, and multiple regression analysis.

Survey results showed that subjects had performed their occupational health nursing roles at a moderate level (44.8%). Personal factors included educational level, occupational health nursing training, work pattern, and difficulty of nursing tasks. The work environment often included being exposed to physical, chemical and psychosocial hazards. The role perceptions of occupational health nurses were significantly related to the role performance of occupational health nurses (p -value < 0.05).

Occupational health nursing training, physical, chemical, and psychosocial hazards of the job, and the role perception of occupational health nurses predicted 34.1% of the variance in the role performance of occupational health nurses (p -value < 0.05).

Administrators should support nurse training, salaries and job assignments based on the role performance of occupational health nurses. Business organizations should clearly identify the role of occupational health nurses so performance meets work role expectations.

Keywords: performance/ role/ occupational health nurses

*Student of Master of Nursing Science in Community Nursing Practitioner Program

**Corresponding Author, Associate Professor, Department of Public Health Nursing, Faculty of Public Health, Mahidol University, Bangkok

***Associate Professor, Department of Public Health Nursing, Faculty of Public Health, Mahidol University, Bangkok

****Assistant Professor, Department of Biostatistics, Faculty of Public Health, Mahidol University, Bangkok